

Wojewoda Zachodniopomorski

Znak: WZPS-5.431.3.6.2025.JP
Szczecin, 09.09.2025 r.

**Pan
Tomasz Sobieraj
Prezydent
Miasta Koszalin**

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 186 ust. 1 pkt 3 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej¹ oraz rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej w sprawie przeprowadzania kontroli przez wojewodę oraz wzoru legitymacji uprawniającej do przeprowadzania kontroli², w dniach 19-23 maja 2025 r. przeprowadzona została kontrola w trybie zwykłym w Mieście Koszalin. Czynności kontrolne wykonywane były w siedzibie Urzędu Miejskiego w Koszalinie, przy ul. Rynek Staromiejski 6-7 oraz w Centrum Usług Społecznych w Koszalinie przy ul. Monte Cassino 2. Kontrolę przeprowadził zespół inspektorów Wydziału Zdrowia i Polityki Społecznej Zachodniopomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Szczecinie na podstawie upoważnienia nr 34/2025 z dnia 7 kwietnia 2025 r. w składzie: Joanna Płachta – starszy inspektor wojewódzki, osoba kierująca zespołem i Joanna Dunajewska – inspektor wojewódzki.

Kontrolą objęto sposób realizacji wybranych zadań z zakresu wspierania rodziny, w szczególności zapewnienie rodzinom przeżywającym trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych, wsparcia i pomocy asystenta oraz dostępu do specjalistycznego poradnictwa, a także realizację zalecenia pokontrolnego z kontroli w trybie uproszczonym przeprowadzonej w dniu 3 kwietnia 2024 r. w Centrum Usług Społecznych w Koszalinie, w okresie od 1 stycznia 2023 r. do 23 maja 2025 r.

Ustaień dokonano na podstawie analizy dokumentacji dostępnej w Urzędzie Miejskim w Koszalinie oraz Centrum Usług Społecznych w Koszalinie, a także wyjaśnień udzielonych przez Prezydenta Miasta Koszalin, Zastępcę Prezydenta, Sekretarza Miasta oraz dyrektora Centrum Usług Społecznych w Koszalinie na podstawie upoważnienia z 23 maja 2025 r. i pracowników ww. jednostek na podstawie upoważnień z 19 i 23 maja 2025 r.

Akta kontroli str. 1 – 34

Działalność Gminy Miasto Koszalin w zakresie objętym kontrolą oceniam pozytywnie z uchybieniami³.

¹ Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2025 r., poz. 49),

² Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 21 sierpnia 2015 r. w sprawie przeprowadzania kontroli przez wojewodę oraz wzoru legitymacji uprawniającej do przeprowadzania kontroli (Dz. U. z 2015 r., poz. 1477),

³ Do oceny kontrolowanego podmiotu stosuje się 4-stopniową skalę ocen: pozytywna, pozytywna z uchybieniami, pozytywna z nieprawidłowościami i negatywna.

Prezydentem Miasta Koszalin od 7 maja 2024r. jest pan Tomasz Sobieraj, wcześniej funkcję tę sprawował pan Piotr Jedliński. Dyrektorem Centrum Usług Społecznych w Koszalinie jest pani Bogumiła Szczepanik.

Oceny dokonano na podstawie analizy sposobu realizacji przez Miasto Koszalin następujących zadań z zakresu wspierania rodziny.

Zapewnienie wsparcia rodzinom przeżywającym trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych.

1. Rodziny przeżywające trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych bez wsparcia asystenta – monitoring sytuacji dziecka z rodziny zagrożonej kryzysem lub przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych.

Z informacji uzyskanych podczas kontroli wynika, że w Mieście Koszalin, na dzień kontroli, siedem rodzin przejawiających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych, nie zostało objętych wsparciem asystenta rodziny i było monitorowanych przez pracownika socjalnego.

Analizie poddano dwa ww. przypadki:

- pozycja 1, tabela 2 – [tekst wyłączony z jawności] Centrum Kryzysowe w Koszalinie złożyło do sądu wnioszek o wgląd w sytuację rodziny. [tekst wyłączony z jawności] został przeprowadzony wywiad w rodzinie, w którym zdiagnozowano bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych. Matka nie wyraziła zgody na współpracę z asystentem rodziny. Rodzina powróciła do poprzedniego miejsca zamieszkania poza terenem gminy.
- pozycja 7, tabela 2 – [tekst wyłączony z jawności] został przeprowadzony wywiad w rodzinie, w którym zdiagnozowano przemoc w rodzinie, bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych, rodzina niepełna. Zaproponowano wsparcie asystenta - rodzina odmówiła. [tekst wyłączony z jawności] przesłano pismo do sądu o wgląd w sytuację rodziny. Prowadzony był 9-miesięczny monitoring środowiska przez pracownika socjalnego (do 25.01.2026 r.)

Nie stwierdzono nieprawidłowości w ww. przypadkach.

Zgodnie z art. 176 pkt 7 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, do zadań własnych gminy należy prowadzenie monitoringu sytuacji dziecka z rodziny zagrożonej kryzysem lub przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczej. Za rodziny, które znalazły się w sytuacji kryzysowej należy uznać m. in. te, w których wystąpiła przemoc, problem uzależnienia lub zaistniały inne trudne sytuacje mogące mieć wpływ na funkcjonowanie rodziny (np. śmierć w rodzinie, nagła choroba, próba samobójcza).

W kontrolowanym okresie, w Gminie Miasto Koszalin, były 43 rodziny z dziećmi z wszczętą procedurą „Niebieskie Karty” w okresie kontrolowanym. W 25 przypadkach po powzięciu informacji o rodzinie przeżywającej trudności opiekuńczo – wychowawcze, tj. wszczęciu procedury „Niebieskie Karty” nie przeprowadzono wywiadu środowiskowego w oparciu o ustawę o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Dyrektor Centrum Usług Społecznych wyjaśnił, że 24 rodziny objęte już były wsparciem asystenta rodziny w momencie wszczęcia procedury „Niebieskie Karty”. Wobec jednej rodziny prowadzony był monitoring pracownika socjalnego przed wszczęciem procedury. Rodzina nie wyraziła zgody na współpracę o czym

powiadomiono sąd. Dokonano analizy ww. przypadku - nie stwierdzono nieprawidłowości.

Natomiast w 18 rodzinach przeprowadzono wywiad środowiskowy po uzyskaniu informacji o wszczęciu procedury „Niebieskie Karty” i 14 z nich zaproponowano wsparcie asystenta, a w 4 pracownik nie stwierdził problemów opiekuńczo-wychowawczych.

Podczas kontroli wykazano 9 rodzin w sytuacji kryzysowej bez procedury „Niebieskie Karty”.

Analizie poddano dwa przypadki:

– pozycja 5, tabela 6.3 – [tekst wyłączony z jawności] centrum uzyskało informację o sytuacji kryzysowej w rodzinie – [tekst wyłączony z jawności]. Z przeprowadzonego wywiadu środowiskowego wynika, że rodzina przebywała w Centrum Kryzysowym w Koszalinie, była zagrożona bezdomnością i została objęta wsparciem specjalistów ww. centrum i monitoringiem pracownika socjalnego centrum usług społecznych. Nie stwierdzono trudności opiekuńczo-wychowawczych. Z analizy przedłożonych dokumentów wynika, że przebywała w centrum od [tekst wyłączony z jawności] Po opuszczeniu centrum nie podała swojego adresu, [tekst wyłączony z jawności] .

- pozycja 9, tabela 6.3 – [tekst wyłączony z jawności] centrum uzyskało informację o sytuacji kryzysowej w rodzinie – [tekst wyłączony z jawności]. Z przedłożonych danych z pracy socjalnej za okres 9.06.2020 r. - 30.04.2025 r. wynika, że [tekst wyłączony z jawności]. W środowisku prowadzony był monitoring rodziny oraz rodzina była także objęta nadzorem kuratora. Wielokrotnie były podejmowane próby nawiązania kontaktu pracownika socjalnego z rodziną – nieskuteczne, m.in.:

- wizyty w środowisku, nikogo nie zastano, [tekst wyłączony z jawności],
- bezskuteczne próby nawiązania kontaktu telefonicznego [tekst wyłączony z jawności] ,
- przesłanie pisma wzywającego do kontaktu, które nie zostało odebrane [tekst wyłączony z jawności] oraz pism doręczonych [tekst wyłączony z jawności],
- wizyta w środowisku, nikogo nie zastano, rozmowa telefoniczna, z której wynika, że [tekst wyłączony z jawności],
- kontakt telefoniczny matki [tekst wyłączony z jawności], umówienie się na spotkanie [tekst wyłączony z jawności],
- wysłanie zaproszenia do kontaktu (30.04.2025 r.).

Pracownik socjalny nie ma z rodziną kontaktu, brak współpracy.

Akta kontroli str. 39 – 44, 100 – 101, 167 – 176, 287 – 305

2. Rodziny przeżywające trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych objęte wsparciem asystenta rodziny.

Na dzień kontroli w gminie zatrudnionych było trzynastu asystentów rodziny, którzy obejmowali wsparciem 94 rodziny przejawiające trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych. Zgodnie z art. 15 ust. 4 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej: „liczba rodzin objętych wsparciem jednego asystenta nie może przekroczyć 15”. W związku z tym należy stwierdzić, że na dzień kontroli liczba asystentów w Gminie Miasto Koszalin była adekwatna do potrzeb gminy.

W okresie objętym kontrolą, w gminie było 171 rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny.

Oceny pracy asystenta dokonano na podstawie analizy indywidualnej 10 przypadków rodzin objętych wsparciem asystenta w kontrolowanym okresie (pozycje: 19, 27, 47, 50, 103, 107, 143, 144, 155, 159, tabela 3), w tym 6, z którymi asystent zakończył współpracę.

Przeanalizowano sposób przydzielenia asystenta rodzinom. We wszystkich przypadkach przyznanie asystenta rodzinie następowało po przeprowadzeniu wywiadu środowiskowego i złożeniu wniosku przez pracownika socjalnego. W jednym przypadku (pozycja 107, tabela 3) przydzielenie asystenta rodzinie nastąpiło po 2 miesiącach od wniosku pracownika socjalnego. Złożona została także [tekst wyłączony z jawności]. Dyrektor centrum wyjaśnił, że było to z uwagi na konieczność prawidłowego rozeznania sytuacji rodzinnej. Wysłano wnioski o udostępnienie danych do kilku podmiotów, które posiadały wiedzę o rodzinie i dzieciach. Pracownik socjalny pozostawał z rodziną w kontakcie. Dokładna analiza środowiskowa pracownika socjalnego wskazała na konieczność i zasadność objęcia rodziny wsparciem asystenta.

W 2 przypadkach pismo do rodziny informujące o przydzieleniu asystenta zawierało informację, że plan pracy asystenta z rodziną, uzgodniony wspólnie z rodziną należy sporządzić w terminie 1 miesiąca. Brak planu do podanego terminu spowoduje brak możliwości udzielenia wsparcia, w stosunku do rodzin zobligowanych do współpracy z asystentem rodziny postanowieniem sądu. Wskazano, że niezasadny jest powyższy zapis w piśmie do rodziny zobligowanej do współpracy z asystentem postanowieniem sądowym.

Dyrektor centrum wyjaśnił, że każdorazowo w piśmie przyznającym asystenta rodziny zawiera pouczenie dotyczące obowiązku podpisania planu i tym samym możliwości wsparcia asystenta rodziny, bez względu na fakt, czy wobec rodziny wydane zostało postanowienie sądu. Mając na uwadze postanowienie sądu zobowiązujące rodzinę do współpracy z asystentem, centrum zamieszczając ww. zapis, obliuguje rodzinę do wywiązywania się z nałożonego przez sąd obowiązku.

W dokumentach znajdowały się zgody rodzin na objęcie wsparciem.

Analizie poddano 23 plany pracy z rodzinami i ich modyfikacji opracowanych w okresie objętym kontrolą. Zawierały one wszystkie elementy wymagane ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej i były sporządzane bez zbędnej zwłoki od objęcia rodziny asystenturą.

W czterech przypadkach plany były sporządzone w konsultacji z innym pracownikiem socjalnym niż ten, który przeprowadził wywiad środowiskowy w rodzinie. W dwóch przypadkach (pozycje: 19, 159, tabela 3) wynikało to ze zmian organizacyjnych w centrum (pracownik socjalny przeprowadzający wywiad środowiskowy zmienił stanowisko pracy). W jednym przypadku (pozycja 47, tabela 3) jeden plan został podpisany przez pracownika, który nie przeprowadzał wywiadu w środowisku omyłkowo. W jednym przypadku (pozycja 143, tabela 3) - nie wskazano przyczyny sporządzenia planu w konsultacji z innym pracownikiem socjalnym niż ten, który przeprowadził wywiad środowiskowy w rodzinie.

W jednym przypadku (pozycja 19, tabela 3) plan pracy nie był opracowany we współpracy z rodziną, brak podpisu rodziny na planie.

W jednym przypadku (pozycja 47, tabela 3) działaniami w pierwszym planie objęto osobę (partnera), której nie przydzielono asystenta. Dyrektor centrum wyjaśnił, że podopieczna była zobowiązana do współpracy z asystentem rodziny postanowieniem

sądu, tym samym centrum skierowało pismo o przyznaniu asystenta wyłącznie do niej. Działaniami zostali objęci wszyscy członkowie rodziny, w tym [tekst wyłączony z jawności].

Zgodnie z art. 15 ust. 1 pkt 15 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, do zadań asystenta rodziny należy dokonywanie okresowej oceny sytuacji rodziny nie rzadziej niż co pół roku i przekazywanie jej podmiotowi organizującemu pracę z rodziną. Analizie poddano 17 ocen, których asystenci dokonali w kontrolowanym okresie. Wszystkie oceny zostały dokonane terminowo i przekazane podmiotowi organizującemu pracę z rodziną.

W sześciu analizowanych przypadkach (pozycje: 19, 50, 143, 144, 155, 159, tabela 3) zakończono współpracę z asystentem. W czterech przypadkach prowadzony był przez asystenta półroczny monitoring sytuacji rodziny – w tym w jednym przypadku brak współpracy z instytucjami na rzecz dziecka i rodziny.

W dwóch przypadkach nie prowadzono monitoringu ze względu na zmianę miejsca zamieszkania rodziny poza teren gminy – przesłano informacje do właściwych ośrodków.

Analiza dokumentacji pokontrolnej wskazała, że w jednym przypadku (pozycja 19, tabela 3) zakończono 20.03.2024 r. współpracę asystenta z rodziną mimo obowiązującego postanowienia sądu o współpracy rodziny z asystentem z 20.12.2022 r. Informacja o zakończeniu współpracy ze szczegółowym opisem powodów jej zakończenia została 21.03.2024 r. przekazana do sądu. Kontrolujący podkreślili, że w przypadku, gdy sąd w swoim postanowieniu zobowiązał rodzinę do współpracy z asystentem, obowiązek ten ma charakter wiążący i jego zmiana lub uchylenie może nastąpić wyłącznie na podstawie postanowienia sądu.

Dyrektor centrum wyjaśnił, że [tekst wyłączony z jawności]. Ponadto, poinformował, że obecnie od 6 miesięcy, w sytuacji obowiązującego postanowienia sądu o współpracy z asystentem, nie kończy się asystentury bez poinformowania sądu i zmiany postanowienia w tym zakresie.

Praca asystenta została poddana analizie także pod względem merytorycznym:

1. pozycja 19, tabela 3 – brak dokumentacji potwierdzającej współpracę asystenta z ośrodkiem zdrowia. Dyrektor centrum wyjaśnił, że asystent rodziny nie kontaktował się z ośrodkiem zdrowia, ponieważ [tekst wyłączony z jawności]. Sporadyczne wejścia asystenta w środowisko zamieszkania rodziny w godzinach popołudniowych.
2. pozycja 47, tabela 3 – brak wejść asystenta w środowisko zamieszkania rodziny w godzinach popołudniowych (z przedłożonych dokumentów wynika tylko jedno po godzinie 15.00, tj. w godzinach 17.30 – 19.00). Dyrektor centrum w wyjaśnieniach wskazał 3 wizyty w godzinach popołudniowych – z tego dwie nie zostały udokumentowane kontrolującym.
3. pozycja 107, tabela 3 – sporadyczne wizyty asystenta rodziny w środowisku zamieszkania rodziny w godzinach popołudniowych.
4. pozycja 143, tabela 3 – sporadyczne wizyty asystenta rodziny w środowisku zamieszkania rodziny w godzinach popołudniowych (tylko 3 wizyty po godzinie 15.00).

5. pozycja 144, tabela 3 – zbyt mało wejść asystenta rodziny w środowisko zamieszkania rodziny w godzinach popołudniowych (tylko 3 wizyty przez pół roku).

Dyrektor centrum wyjaśnił, że godziny wejść asystenta do rodziny dostosowane były do organizacji planu dnia rodziny i jej potrzeb:

- w tym [tekst wyłączony z jawności]. Poranne godziny wizyt w środowisku pozwalały na obserwację rytmu dnia rodziny i ewentualną weryfikację (pozycja 19, tabela 3),
- w tym potrzeb dzieci uczęszczających do placówek oraz przebywających w domu z matką (pozycja 47, tabela 3),
- [tekst wyłączony z jawności]. Podczas porannych godzin wizyt w środowisku asystent mógł też zaobserwować, czy [tekst wyłączony z jawności] (pozycja 107, tabela 3),
- pod opieką matki przebywało dziecko nie uczęszczające do żadnej instytucji (żłobek, przedszkole, szkoła) (pozycja 143, tabela 3),
- w tym do [tekst wyłączony z jawności]. Wizyty w środowisku w większości przypadków odbywały się po godzinie 12.00 (pozycja 144, tabela 3).

W siedmiu przypadkach kontrolujący stwierdzili w dokumentacji kartach pobytu asystenta:

- ubogie informacje o obserwacjach asystenta w zakresie relacji pomiędzy wszystkimi członkami rodziny i stanie zdrowia dziecka (pozycja 27, tabela 3),
- ubogie informacje lub brak informacji o obserwacjach asystenta w zakresie relacji pomiędzy wszystkimi członkami rodziny (pozycje: 47, 50, tabela 3),
- brak informacji o obserwacjach asystenta w zakresie relacji pomiędzy matką a dzieckiem/dziećmi (pozycje: 143, 144, tabela 3),
- ubogie informacje (jeden zapis) o obserwacjach asystenta w zakresie relacji pomiędzy rodzicami a dziećmi (pozycja 155, tabela 3),
- brak informacji o obserwacjach asystenta w zakresie relacji w rodzinie po powrocie dziecka z pieczy zastępczej (pozycja 159, tabela 3).

Dyrektor centrum wyjaśnił, że każdorazowo, w czasie wizyty asystenta rodziny w środowisku, bądź w innym miejscu wskazanym przez rodzinę, dokonywana była i jest obserwacja relacji panujących w rodzinie. Brak zapisów w karcie pobytu powyższego zakresu, nie może świadczyć o braku czynionych obserwacji oraz analizy występujących relacji rodzic-dziecko-rodzic. W sytuacjach stwierdzających nieprawidłowości w zakresie relacji, każdorazowo asystent odnotowuje dane zdarzenie i podejmuje natychmiastowe działania w oparciu o obowiązujące przepisy np. powiadomienie sądu, wszczęcie procedury „Niebieskie Karty”. W dwóch przypadkach (pozycje: 143, 144, tabela 3) dodatkowo poinformował, że [tekst wyłączony z jawności].

W jednym przypadku (pozycja 103, tabela 3) brak uwag w powyższym zakresie.

Podczas kontroli pouczono, aby:

- przydzielać asystenta rodzinie niezwłocznie po złożeniu wniosku przez pracownika socjalnego,
- asystent rodziny częściej dokonywał wejść w środowisko rodzinne w godzinach popołudniowych,

- w dokumentacji pracy z rodziną asystent rodziny ujmował informacje o panujących w rodzinie relacjach, poczynionych przez niego obserwacji oraz zdrowiu dzieci,
- asystent rodziny współpracował z ośrodkiem zdrowia,
- działaniami w planie pracy z rodziną obejmować osoby, którym przydzielono asystenta rodziny,
- plany pracy z rodziną były opracowywane we współpracy z rodziną i rodzina składała podpisy na ww. dokumencie.

W okresie kontrolowanym, Centrum Usług Społecznych w Koszalinie objęło wsparciem siedem rodzin w ramach realizacji ustawy o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”⁴. Z analizy wszystkich ww. przypadków wynika, że w każdym przypadku opracowano katalog możliwego do uzyskania wsparcia. Przekazano rodzinom Informator Ministerstwa Zdrowia i Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej - w jednym przypadku (pozycja 1, tabela 4) nie udokumentowano przekazania. Asystent towarzyszył rodzinom, udzielał wsparcia i pomocy oraz podejmował działania zgodnie z ich potrzebami i oczekiwaniami.

W wyniku powyższej analizy stwierdzono, że w każdym przypadku rodziny składały zgodę zamiast wniosku, a złożone przez rodzinę oświadczenie nie zawierało zgody na przekazanie asystentowi informacji o udzielonym wsparciu. Wskazano, aby wnioski rodzin nazywać zgodnie z ustawą o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”, a oświadczenia rodzin zawierały zgodę na przekazanie asystentowi informacji o udzielonym wsparciu.

W czasie trwania kontroli przedłożono opracowane nowe wzory druków wniosku, zgody i oświadczenia rodziny.

Akta kontroli str. 37 - 38, 45 - 100, 177 - 286

3. Rodziny z dziećmi przebywającymi w pieczy zastępczej.

Zgodnie z art. 10 ust. 4 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej praca z rodziną jest prowadzona także w przypadku czasowego umieszczenia dziecka poza rodziną.

Przed okresem kontrolowanym umieszczono w pieczy zastępczej 112 dzieci. Nie proponowano wsparcia asystenta 21 rodzinom, z których dzieci przebywały w pieczy zastępczej, z powodu: braku adresu zamieszkania rodziców, pobytu rodzica poza granicami kraju, uzależnienia i niestabilnej sytuacji mieszkaniowej, unikania kontaktu z pracownikiem socjalnym, sytuacji zdrowotnej (długotrwałego pobytu w szpitalu), braku chęci rodzica do odzyskania dzieci, braku współpracy. Dwie rodziny odmówiły wsparcia asystenta.

W okresie objętym kontrolą w pieczy zastępczej umieszczono 86 dzieci z 62 rodzin. Wśród nich 17 rodzin było objętych asystenturą w kontrolowanym okresie, a 3 przed okresem kontrolowanym. Na dzień kontroli, wsparciem asystenta objętych było 6 rodzin, a monitoringiem pracownika socjalnego 13 rodzin.

W pozostałych przypadkach centrum wskazało, że brak asystentury w rodzinach to wynik m. in.: odmowy współpracy rodziców na rzecz powrotu dziecka do rodziny,

⁴ Ustawa z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” (Dz. U. z 2023 r., poz. 1923).

przebywania rodziców poza granicami kraju lub poza terenem gminy, przebywania rodziców w zakładach karnych/areszcie śledczym, nieznanego adresu zamieszkania rodzica, nieustalonego ojcostwa, śmierci rodzica, pozbawienia władzy rodzicielskiej i braku kontaktu, odmowy rodzica dotyczącej przyznania asystenta oraz braku jego współpracy z pracownikiem socjalnym.

Analizie poddano sytuację 5 rodzin z dziećmi przebywającymi w pieczy zastępczej – pozycje: 2, 3, 21, 32, 77, tabela 5.2. W 3 przypadkach nie stwierdzono nieprawidłowości. W jednym przypadku (pozycja 2, tabela 5.2) [tekst wyłączony z jawności]. Wskazano, aby pozyskiwać na piśmie odmowę rodziny dotyczącą współpracy. [tekst wyłączony z jawności]. W jednym przypadku (pozycja 77, tabela 5.2) pracownik socjalny prowadził monitoring środowiska, [tekst wyłączony z jawności]. W dokumentacji oświadczenie [tekst wyłączony z jawności], że będzie podejmował starania o odzyskanie opieki nad [tekst wyłączony z jawności]. Z pisma z 1.02.2024 r., które centrum przesłało [tekst wyłączony z jawności] złożył wniosek w sprawie przyznania asystenta rodziny, a [tekst wyłączony z jawności] rezygnację z powyższego wniosku. W ww. piśmie centrum poinformowało ojca, że w związku z tym prowadzone postępowanie w powyższej sprawie stało się bezprzedmiotowe. [tekst wyłączony z jawności]. Centrum przesłało [tekst wyłączony z jawności] pismo o podjęcie współpracy mającej na celu odbudowanie prawidłowych relacji rodzinnych oraz powrotu dziecka do rodziny. Pouczono, aby nie uzależniać przydzielenia asystenta od wniosku rodziny w sprawie przydzielenia. [tekst wyłączony z jawności] W tym samym dniu centrum przesłało pismo do sądu z informacją, że ojciec na razie nie będzie podejmował działań na rzecz powrotu dziecka do domu.

Dokonano analizy szczegółowej dokumentacji sześciu rodzin z dziećmi przebywającymi w pieczy zastępczej objętych asystenturą (pozycje: 19, 47, 103, 107, 143, 159, tabela 3). W przypadkach tych plany pracy z rodziną były sporządzane zgodnie z art. 15 ust. 1 pkt 2 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Z informacji uzyskanych w jednostce wynika, że w kontrolowanym okresie centrum otrzymało 477 zaproszeń do udziału w posiedzeniach dotyczących oceny sytuacji dziecka przebywającego w pieczy zastępczej. W 74 posiedzeniach uczestniczył asystent rodziny (w tym w jednym zdalnie), a w 11 - dotyczących oceny sytuacji dziecka przebywającego w pieczy zastępczej poza Koszalinem, nie uczestniczył ze względu na odległość. W 313 posiedzeniach uczestniczył pracownik socjalny, a w 76 nie uczestniczył ze względu na konieczność wykonywania innych obowiązków służbowych, nieobecność pracownika spowodowaną chorobą albo urlopem. Trzy posiedzenia zaplanowane były po terminie kontroli. W przypadku braku udziału w posiedzeniach centrum przekazywało właściwej jednostce informacje na temat sytuacji rodzinnej dziecka. Akta kontroli, str. 101 – 166, 306 – 328, 420 – 423

4. Zapewnienie dostępu do specjalistycznego poradnictwa dla rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych.

Z informacji uzyskanych podczas kontroli wynika, że Miasto Koszalin zapewnia rodzinom wsparcie specjalistyczne:

- 1) Centrum Usług Społecznych w Koszalinie oferuje pomoc psychologiczną i pedagogiczną. Specjaliści udzielają porad, prowadzą konsultacje i diagnozy. Pomoc psychologiczna i pedagogiczna dla dzieci i osób dorosłych realizowana jest w formie spotkań indywidualnych oraz w ramach prowadzonych zajęć grupowych. Dyżury odbywają się jak poniżej:
- pedagoga od poniedziałku do piątku, od godziny 7.00 do godziny 15.00,
 - jednego psychologa - poniedziałek, wtorek i piątek, od godziny 7.00 do godziny 15.30, środa od godziny 7.00 do godziny 12.00 i czwartek od godziny 11.00 do godziny 15.30,
 - drugiego psychologa - od poniedziałku do piątku od godziny 7.00 do godziny 15.00.

W centrum prowadzone są także grupy terapeutyczne dla dzieci i młodzieży (II edycje). W trakcie trwania grup czas pracy specjalistów ulega zmianie:

- pedagog - poniedziałek i piątek od godziny 7.00 do godziny 15.00, środa, czwartek od godziny 10.00 do godziny 18.00,
- jeden psycholog - poniedziałek, piątek od godziny 7.30 do godziny 15.00, wtorek od godziny 7.30 do godziny 15.30, środa od godziny 7.00 do godziny 12.00, czwartek od godziny 11.00 do godziny 18.00,
- drugi psycholog - poniedziałek, wtorek, czwartek, piątek od godziny 7.00 do godziny 15.00, środa od godziny 10.00 do godziny 18.00.

Dodatkowo, w ramach Programu Usług Społecznych, możliwe jest skorzystanie z następujących form pracy z rodziną w ramach Pakietu Rodzina +:

- usługa terapii logopedycznej dla dzieci i młodzieży - raz w roku, 20 spotkań,
- trening umiejętności społecznych dla dzieci i młodzieży - raz w roku, 12 spotkań,
- biofeedback dla dzieci i młodzieży - raz w roku, 15 spotkań,
- terapia dietetyczna dla dzieci i młodzieży - raz w roku, 3 spotkania,
- mediacje dla rodziny - 5 godzin,
- „Szkoła dla rodziców”,
- warsztaty rodzicielskie.

- 2) Biuro Pełnomocnika ds. Uzależnień oferuje wsparcie specjalistyczne udzielane w ramach funkcjonowania poniższych placówek otrzymujących dotacje na realizację zadań pożytku publicznego:
- Środowiskowe Ogniska Wychowawcze Towarzystwa Przyjaciół Dzieci „Grono”, „Horyzont”, „Północ”, „Zacisze”, „Przystań”, np. warsztaty edukacyjne dla rodziców, konsultacje indywidualne dla rodziców, współpraca z psychologami, terapeutami, pracownikami socjalnymi, realizacja programu „Spójrz inaczej na agresję”,
 - Stowarzyszenie Profilaktyki i Terapii „Młodzi Młodym” (poradnictwo psychologiczne, interwencje kryzysowe, zajęcia psychoedukacyjne dla rodzin, zajęcia psychoedukacyjne „Szkoła dla rodziców”),
 - Polskie Towarzystwo Zapobiegania Narkomanii (poradnictwo psychologiczne, interwencje kryzysowe, zajęcia psychoedukacyjne, psychokorekcyjne dla rodziców, warsztaty profilaktyczne w szkołach),
 - Fundacja „Zastopuj” - poradnictwo psychologiczne, doradztwo zawodowe, grupa wsparcia,

- Klub Abstynenta „Pomorze” (wsparcie terapeuty uzależnień, wsparcie prawne, wsparcie psychologiczne),
- Fundacja „Razem Rażniej” (profilaktyka uzależnień behawioralnych),
- Specjalistyczna Placówka Wsparcia Dziennego „Pozytywka” (konsultacje psychologiczne i pedagogiczne, zajęcia socjoterapeutyczne, konsultacje i terapia logopedyczna, wsparcie wychowawcze rodziców),
- Świetlica Środowiskowa Zgromadzenia Sióstr Franciszkanek Rodziny Maryi (wsparcie pedagogiczne rodziców, warsztaty dla dzieci i rodziców),
- Centrum Kryzysowe dla Kobiet i Kobiet z Dziećmi „Nadzieja” (wsparcie Zespołu Leczenia Środowiskowego Medison, konsultacje i porady prawne, indywidualne i grupowe poradnictwo zawodowe, warsztaty zwiększające umiejętności i kompetencje społeczne).

Źródłem informacji o działalności ww. placówek są m.in.:

- ogólnopolskie kampanie informacyjno-promocyjne,
- informacje zamieszczane na portalu społecznościowym Facebook,
- bezpośrednie spotkania w placówkach,
- materiały informacyjne w postaci ulotek,
- okolicznościowe spotkania związane z uroczystościami organizowanymi w placówkach,
- informacje umieszczane na stronach internetowych, czasopismach wydawanych przez organizacje (np. „Świat Dziecka” - miesięcznik wydawany przez Towarzystwo Przyjaciół Dzieci).

Informacje o poradnictwie specjalistycznym świadczonym przez centrum znajdują się na stronie internetowej centrum, na kartach usług w Biuletynie Informacji Publicznej Centrum oraz bezpośrednio u pracowników socjalnych i asystentów rodziny. Ponadto, informacje dotyczące różnych form poradnictwa specjalistycznego w ramach świadczonych usług społecznych (usługa terapii logopedycznej dla dzieci i młodzieży, trening umiejętności społecznych dla dzieci i młodzieży, biofeedback dla dzieci i młodzieży, terapia dietetyczna dla dzieci i młodzieży, mediacje dla rodziny) znajdują się na stronie centrum, w Biuletynie Informacji Publicznej Centrum, bezpośrednio u pracowników socjalnych i asystentów rodziny. Informacje o możliwości skorzystania z usług społecznych: „Szkoła dla rodziców”, warsztaty rodzicielskie znajdują się na profilu centrum na portalu społecznościowym Facebook.

Ponadto, Miasto Koszalin organizuje bezpłatną pomoc prawną – na terenie Koszalina funkcjonują 4 punkty pomocy prawnej. Osoby zainteresowane mogą uzyskać informację w tym zakresie na stronie internetowej Biuletynu Informacji Publicznej Urzędu Miejskiego w Koszalinie oraz od pracowników socjalnych i asystentów rodziny zatrudnionych w centrum.

Akta kontroli, str. 385 – 419

5. Prowadzenie placówek wsparcia dziennego oraz zapewnienie w nich miejsc dla dzieci.

Na dzień kontroli w Mieście Koszalin funkcjonowało:

- 6 placówek wsparcia dziennego w formie opiekuńczej, które dysponują łącznie 165 miejscami,
- jedna placówka wsparcia dziennego w formie specjalistycznej, która dysponuje 30 miejscami,

- 15 placówek wsparcia dziennego w formie podwórkowej, które dysponują łącznie 225 miejscami.

Z danych przedstawionych w czasie kontroli wynika, że wszystkie placówki łącznie zapewniają 420 miejsc. Lokale, w których funkcjonują placówki w formie opiekuńczej i specjalistycznej posiadają pozytywne opinie w zakresie spełnienia wymagań lokalowych i sanitarnych jakie musi spełniać lokal, w którym ma być prowadzona placówka wsparcia dziennego, do czego obliuguje art. 18b ust. 2 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Akta kontroli, str. 329 – 341

6. Realizacja zaleceń pokontrolnych z kontroli przeprowadzonej w trybie uproszczonym w dniach 3 kwietnia 2024 r. w Centrum Usług Społecznych w Koszalinie.

Ocena realizacji zalecenia wydanego w wystąpieniu pokontrolnym z 15.05.2024 r.:

- **znaczącego:**

prowadzić monitoring sytuacji dziecka z rodziny zagrożonej kryzysem – art. 176 pkt 7 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej;

Dyrektor Centrum Usług Społecznych w Koszalinie wydał zastępcom Dyrektora oraz Kierownikowi Działu Wspierania Rodziny polecenia służbowe w zakresie:

- prowadzenia monitoringu sytuacji dziecka z rodziny zagrożonej kryzysem, zgodnie z art. 176 pkt 7 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej,
- współpracy z odpowiednimi komórkami organizacyjnymi centrum w celu zapewnienia powyższego.

Następnie polecenia służbowe zostały przekazane wszystkim pracownikom uczestniczącym w realizacji tych zadań poprzez wydanie pisemnych i ustnych poleceń służbowych. W czasie kontroli przedłożone zostały polecenia służbowe z 27.05. oraz 3 i 4.06.2024 r.

Dyrektor centrum poinformował, że realizacja zalecenia odbywa się w systemie ciągłym poprzez następujące działania:

- kontakt bezpośredni z rodzinami w środowisku,
- spotkania na terenie centrum,
- pozyskiwanie informacji ze szkół, przedszkoli, żłobków oraz innych instytucji, np. policji czy ochrony zdrowia,
- odnotowywanie w SD OPIEKA podjętych działań.

W trakcie wykonywanych obowiązków, po przyjęciu zgłoszenia i przeprowadzeniu rozeznania w postaci:

- wizyty pracownika socjalnego w środowisku,
- wystąpienia na policję, do szkoły, przedszkola lub żłobka,

pracownik socjalny dokonuje analizy sytuacji i decyduje np. o przekazaniu środowiska do monitoringu sytuacji dziecka z rodziny zagrożonej kryzysem.

Monitoring rodziny prowadzony jest w postaci:

- kontaktu z placówkami – m.in.: szkoły, przedszkola, żłobki, SOS Wioski Dziecięce Program Umacniania Rodziny w Koszalinie, Centrum Psychoterapii i Leczenia Uzależnień ANON, policja, zarządcy budynków,
- wizyt pracownika socjalnego w środowisku, kontaktu telefonicznego z rodziną,

- pomocy w wypełnianiu dokumentów, nawiązaniu kontaktu telefonicznego z dalszą rodziną, motywowaniu, wspieraniu, informowaniu i kierowaniu do placówek udzielających specjalistycznego wsparcia.

W przypadku gdy pracownik socjalny, po przeprowadzeniu wywiadu i dokonaniu analizy sytuacji rodziny, stwierdzi zasadność objęcia rodziny wsparciem asystenta rodziny, wówczas występuje do dyrektora centrum z wnioskiem o jego przydzielenie. W sytuacji, gdy rodzina nie wyrazi zgody na wsparcie asystenta, a sytuacja rodziny wskazuje na konieczność jego przyznania, centrum informuje o tym sąd, sporządza informację/kartę na temat środowiska do monitoringu i przedkłada do zatwierdzenia właściwemu zastępcy dyrektora, następnie do realizacji właściwej komórce organizacyjnej centrum.

Na dzień kontroli monitorowana była sytuacja 86 dzieci z 40 rodzin zagrożonych kryzysem. W czasie kontroli dokonano analizy 4 ww. przypadków rodzin, z której wynika, że sytuacja dzieci w tych rodzinach była monitorowana. W związku z powyższym zalecenie należy uznać za realizowane.

Akta kontroli str. 342 – 384

Podsumowanie ustaleń kontroli

1) stwierdzone uchybienia / nieprawidłowości:

- zakończenie współpracy asystenta z rodziną, w sytuacji postanowienia sądu zobowiązującego rodzinę do współpracy z asystentem, bez zmiany postanowienia w tym zakresie,
- monitoring sytuacji rodziny po zakończonej asystenturze prowadzony bez wykorzystania informacji ze środowiska zewnętrznego rodziny (1 przypadek),

2) przyczyny stwierdzonych uchybień / nieprawidłowości:

- błędna interpretacja przepisów,
- niedopatrzenie

3) skutki stwierdzonych uchybień / nieprawidłowości:

- niewystarczające wsparcie dla rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych,
- brak informacji o rodzinie ze środowiska zewnętrznego

4) osoby odpowiedzialne za stwierdzone uchybienia / nieprawidłowości:

- były i obecny Prezydent Miasta Koszalin,
- Dyrektor Centrum Usług Społecznych w Koszalinie,
- asystent rodziny.

5) uprawnienia jednostki kontrolowanej:

- zgodnie z art. 197d ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej oraz § 14 ust. 1 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej w sprawie przeprowadzania kontroli przez wojewodę oraz wzoru legitymacji upoważniającej do przeprowadzania kontroli, jednostka kontrolowana może zgłosić umotywowane zastrzeżenia do wystąpienia pokontrolnego w terminie 7 dni od daty jego otrzymania.

6) wpis w książce kontroli:

- 9/2025

7) wystąpienie otrzymują:

- Prezydent Miasta Koszalin,

- Wojewoda Zachodniopomorski

W celu podniesienia efektywności pracy Gminy Miasto Koszalin w zakresie wspierania rodziny

wydaję zalecenia:

znaczące

- 1) nie kończyć współpracy asystenta z rodziną, w sytuacji postanowienia sądu zobowiązującego rodzinę do współpracy z asystentem, bez zmiany postanowienia w tym zakresie;

zwykłe

- 1) monitoring sytuacji rodziny po zakończonej asystenturze prowadzić z wykorzystaniem informacji ze środowiska zewnętrznego rodziny.

W przypadku braku zastrzeżeń do zaleceń pokontrolnych proszę poinformować mnie w ciągu 30 dni od daty otrzymania wystąpienia o sposobie realizacji zaleceń pokontrolnych.

Z upoważnienia

Wojewody Zachodniopomorskiego

Dawid Krystek

II Wicewojewoda Zachodniopomorski

Zespół inspektorów:

Joanna Płachta

Starszy inspektor wojewódzki

Joanna Dunajewska

Inspektor wojewódzki

Zastępca Dyrektora

Wydziału Zdrowia i Polityki Społecznej

Zachodniopomorskiego Urzędu Wojewódzkiego

Izabela Wojtczak – Sikorska

Klauzula anonimizacji

- A. **Zakres wyłączenia:** informacje mogące bezpośrednio lub w kontekście ujawnić dane osobowe osoby fizycznej.
- B. **Podstawa prawna wyłączenia i przetwarzania:** art. 5 ust.2 ustawy z dnia 6 września 2001r. o dostępie do informacji publicznej(Dz. U. z 2022r poz. 902 –

tekst jednolity), art. 5 ust.1. lit. B oraz art.6 ust.1 lit. C Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych, oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE

- C. **Osoba, która dokonała wyłączenia:** Dyrektor Wydziału Zdrowia i Polityki Społecznej
- D. **Podmiot w interesie którego dokonano wyłączenia z jawności:** art. 8 ust. 5 w związku z art. 5 ust. 2 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej: (osoby fizyczne)